

Ο δημοσιογράφος Βίκτωρ Ισ. Ελιέζερ, ανταποκριτής στην Ελλάδα της ισραηλινής εφημερίδας Yedioth Ahronoth, μίλησε στο ραδιόφωνο της ΕΡΤ και στην εκπομπή του Πολυδεύκη Παπαδόπουλου [«Με το Πρώτο στην Ευρώπη και τον Κόσμο» \(29.7.2023\)](#), αναλύοντας τα δεδομένα της κρίσης στο Ισραήλ σε συνέχεια της δικαστικής μεταρρύθμισης. Ακούστε [εδώ](#) τη συνέντευξη (ηχητικό αρχείο στο τέλος του άρθρου).

Τα κύρια σημεία της συνέντευξης του Β.Ι. Ελιέζερ αναρτήθηκαν στον ιστότοπο της [ERTnews \(2.8.2023\)](#), με επιμέλεια του Πολυδεύκη Παπαδόπουλου και αναδημοσιεύονται παρακάτω:

Κινδυνεύει η δημοκρατία στο Ισραήλ;

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ-ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ;

Τελικά μετά διαδικασίες και συζητήσεις περίπου επτά μηνών, με 64 ψήφους υπέρ και μηδέν κατά σε σύνολο 120 εδρών (δηλαδή με τις ψήφους μόνο της κυβερνητικής πλειοψηφίας στην Κνεσέτ, την ισραηλινή Βουλή και την απουσία όλων των βουλευτών της αντιπολίτευσης) πέρασε τη Δευτέρα 24/7/23 το πρώτο βασικό σκέλος της δικαστικής μεταρρύθμισης.

Ο κ. Ελιέζερ ερωτάται τι περιέχει, πότε θα αρχίσει να εφαρμόζεται, αν μπορεί να μπλοκαριστεί και ποια είναι τα υπόλοιπα σκέλη; Και τελικά εφόσον οριστικοποιηθεί η μεταρρύθμιση, αν ισχύει ο βαρύς χαρακτηρισμός πως πρόκειται για «Νόμο δικαστικού πραξικοπήματος», όπως τον ονομάζει η ιστορική εφημερίδα της χώρας Haaretz. Και όπως εξηγεί, το κυριότερο είναι πως με τη μεταρρύθμιση αλλάζουν οι ισορροπίες μεταξύ εκτελεστικής και δικαστικής εξουσίας στο Ισραήλ. Κι αυτό σε ένα κράτος που δεν έχει Σύνταγμα κι όπου το 'συνταγματικό πλαίσιο χρηστής διακυβέρνησης' καθορίζεται και αναπροσαρμόζεται από το πνεύμα που διέπει την νομολογία του Ανώτατου Δικαστηρίου, του οποίου οι εξουσίες τώρα περικόπτονται.

ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΝΕΤΑΝΙΑΧΟΥ

Η κυβέρνηση Νετανιάχου, αντιμέτωπη με πρωτόγνωρες αντιδράσεις από μεγάλο μέρος της κοινωνίας του Ισραήλ αλλά και θεσμικούς παράγοντες της χώρας, προσπάθησε να επιχειρηματολογήσει για την απόφασή της.

Σε συνέντευξή του σε αμερικανικό δίκτυο, ο πρωθυπουργός Νετανιάχου χαρακτήρισε την κατάργηση της ρήτρας περί εύλογου λόγου «απαραίτητο δημοκρατικό βήμα, που αποσκοπεί στην αποκατάσταση της ισορροπίας μεταξύ των κλάδων» εξουσίας. Όπως είπε «έγινε για να διασφαλιστεί ότι η εκλεγμένη κυβέρνηση μπορεί να εφαρμόζει πολιτικές σύμφωνα με τις αποφάσεις της πλειοψηφίας των πολιτών, απέναντι σε ένα ιδιαίτερα παρεμβατικό δικαστήριο».

Διαβεβαίωσε επίσης, ότι τα δικαστήρια θα παραμείνουν ανεξάρτητα και κάλεσε σε νέες διαπραγματεύσεις την αντιπολίτευση τις επόμενες ημέρες, ρίχνοντάς της το φταίξιμο για το ότι δεν έχει επιτευχθεί συναίνεση για τη δικαστική μεταρρύθμιση έως τώρα. Επίσης, στο πλαίσιο μίας διαφαινόμενης απόπειρας αναζήτησης συναίνεσης, ο Μπενιαμίν Νετανιάχου έχει αποσύρει, παρά την αντίδραση των υπερεθνικιστών και υπερορθόδοξων εταίρων του, ένα από τα πλέον ακραία σκέλη της μεταρρύθμισης που θα έδινε στην Κνεσέτ το δικαίωμα να παρακάμπτει αποφάσεις του Ανώτατου Δικαστηρίου με απλή πλειοψηφία 61 εδρών.

ΟΙ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ-ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

«Δημοκρατική κρίση του Ισραήλ» χαρακτηρίζει την κατάσταση και πάλι η Haaretz. Η κυβέρνηση Νετανιάχου προφανώς ανέμενε ότι η δικαστική μεταρρύθμιση θα προκαλούσε αντιδράσεις εκ μέρους της αντιπολίτευσης. Όμως, αυτό που μάλλον δεν περίμενε ήταν οι αντιδράσεις και μαζικές διαδηλώσεις επί 27 εβδομάδες σημαντικού τμήματος της ισραηλινής κοινωνίας. Κι εκείνο το οποίο σίγουρα δεν υπολόγιζε ήταν οι αντιδράσεις του στρατιωτικού κατεστημένου και η μαζική κινητοποίηση πάνω από 10.000 εφέδρων πιλότων της πολεμικής αεροπορίας και εφέδρων επιτελικών στελεχών σε μονάδες υψίστης ασφαλείας, οι οποίοι δηλώνουν, σε ανοικτή επιστολή που επέδωσαν στους διοικητές τους, ότι αρνούνται «να υπηρεθήσουν υπό καθεστώς δικτατορίας».

Πρόκειται για μία πρωτόγνωρη στην ιστορία του Ισραήλ διάσταση απόψεων ανάμεσα στην πολιτική και στρατιωτική ηγεσία της χώρας. Επιπλέον, αντιδράσεις υπήρξαν κι από την πλευρά των ΗΠΑ, με τον ίδιο τον Λευκό Οίκο να εκφράζει την απογοήτευσή του για την υπερψήφιση του αμφιλεγόμενου νομοσχεδίου σε μία λακωνική ανακοίνωση.

Επίσης, ο οίκος Moody's δημοσιοποίησε έκθεση, εκφράζοντας προβληματισμούς για την πορεία της ισραηλινής οικονομίας λόγω της επικείμενης βαθιάς συνταγματικής κρίσης που αναμένεται να αντιμετωπίσει η χώρα το ερχόμενο διάστημα.

Επομένως, ο κ. Ελιέζερ ερωτάται ως που μπορεί να φτάσει αυτή η κρίση και η πόλωση; Υπάρχει διέξοδος από το ίδιο το

αντικείμενο της μεταρρύθμισης, δηλαδή το Ανώτατο Δικαστήριο, το οποίο σε μια απόφαση του 2021 γνωμοδότησε ότι το Κοινοβούλιο δεν μπορούσε να τροποποιήσει τους Βασικούς Νόμους, δηλ. το ισχύον των συνταγματικών νόμων του Ισραήλ, που παραβίαζαν σοβαρά τον εβραϊκό ή δημοκρατικό χαρακτήρα του Ισραήλ; Όπως και να έχει η Κνεσέτ διέκοψε τις εργασίες, τις οποίες θα επαναλάβει τον Οκτώβριο, οπότε και αναμένεται να ανοίξει το επόμενο κεφάλαιο μιας μακράς πολιτικής κρίσης με ασαφή κατάληξη, δεδομένου ότι θα έρθουν προς ψήφιση και οι άλλες πτυχές της αμφιλεγόμενης δικαστικής μεταρρύθμισης.

Η ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΗ ΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΟΥΣ

Ταυτοχρόνως με την κρίση που αφορά τη δικαστική μεταρρύθμιση, από την αρχή του έτους κλιμακώνονται τα βίαια επεισόδια και οι συγκρούσεις Ισραηλινών και Παλαιστινίων. Ο θλιβερός απολογισμός είναι περισσότεροι από 200 Παλαιστίνιοι νεκροί και περίπου 30 Ισραηλινοί.

Όπως κι άλλες φορές οι αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις ξεκίνησαν από τη Γάζα και την Ανατολική Ιερουσαλήμ, αλλά αυτή τη φορά επεκτάθηκαν και σε πολλά σημεία της Δ. Όχθης, με κορύφωση τη διήμερη επιχείρηση του ισραηλινού στρατού στον καταυλισμό της Τζενίν, η οποία αποτελεί τη μεγαλύτερη του είδους από το 2002 και τη δεύτερη ιντιφάντα.

Τελικά, τρεις δεκαετίες μετά τις ειρηνευτικές Συμφωνίες στο Οσλο, η ειρηνική συνύπαρξη Ισραηλινών και Παλαιστινίων φαίνεται απομακρυσμένη όσο ποτέ. Επίσης, τις προηγούμενες ημέρες ο Πρόεδρος Ερντογάν υποδέχθηκε στην Άγκυρα τον πρόεδρο της Παλαιστινιακής Αρχής Μαχμούτ Αμπάς και τον ηγέτη της Χαμάς Ισμαήλ Χανίγια, σε μια πρωτοβουλία διαμεσολάβησης μεταξύ τους.

Ο κ. Ελιέζερ ερωτάται, ως κατάληξη της συζήτησης, πως είδε το Ισραήλ αυτή την κίνηση.

Πηγή: [ERTNEWS, 2.8.2023](#)